

- Elektronik medya: Ana dilde kısa mesaj (sms) veya e-posta ile yazışmalar yapılabilir.
- Ana dilde elektronik günlükler (blog), sohbet (chat) odaları veya tartışma forumlarına katılım; başka kişi veya sınıfların da katılımıyla ana dilde bir web-sitesinin tasarımı düşünülebilir.

3. Hazırlanan Metinlerin Kullanımına ve Sunumuna İlişkin Başka Öneriler

- Röportaj, podcast veya radyo tiyatrosu gibi ses dosyası olarak hazırlanan sunumlar, video klipleri, power point sunumları ve benzer medya destekli uygulamalar yapılabilir.
- Tiyatro, skeç, dans, rap, şiir veya okuma tiyatrosu gibi sahneye uyarlanan eserler geliştirilebilir.

13 Öğrenci Çalışma Kâğıtlarına (ÇK) İlişkin Ek Bilgiler: ÇK1 ve ÇK2

Hedef

ÇK1 ve ÇK2 Çalışma Kâğıtları, doğrudan öğrenciye verilmek üzere tasarlandı. Yazı yazarken öğrencinin kendi başına çalışması teşvik edilir. Öğrenci, ÇK1 ve ÇK2'ye bakarak yazı yazarken izlemesi gereken adımlarla ilgili somut öneriler bulacaktır. Burada uygulanan yaklaşım, öğrencinin diğer derslerden bildiği çalışma yöntem ve tekniklerle büyük benzerlikler taşımaktadır. Böylece, ana dil dersi ile diğer dersler arasındaki öğrenme yöntem ve stratejileri birbiriyle uyumlu gelişecektir. Çalışma Kâğıtları ÇK1 ve ÇK2, Ünite 8–12 arasında gösterilen didaktik önerileri tamamlayacak niteliktedir, ancak onların yerini tutamaz.

Giriş: Genel Bilgiler

Çalışma Kâğıtlarında kullanılan dil seviyesi 4. sınıf ve üstü öğrencilerin rahat kavrayabilecekleri şekilde hazırlanmıştır. Daha alt sınıflar için sadece belli konuları ele almak ve bunlarla ilgili önceden sözlü açıklamalar yapmak daha doğru olacaktır. Bu yaklaşım, öğrencilerin seviyesine göre, gerekirse daha üst sınıftaki öğrenciler için özellikle ilk dönemde uygulanabilir. Çalışma Kâğıtları ile ilgili bilgi verirken olabildiğince somut, net ve anlaşılır bilgiler vermek önemlidir. Öğrenciler tek başına çalışırken, sadece daha önce anladıkları ve somut olarak zihinlerinde canlandırabildikleri konuları uygulayabilirler. Çalışma Kâğıtları ile ilgili sözlü açıklamalar yapıldıktan sonra öğrencilere birer nüsha verilir, böylece evde de çalışmaya devam edebilirler. Çalışma Kâğıtlarını aynı anda vermek yerine, ÇK1 ve ÇK2'yi 2–3 hafta aryla gündeme getirmek daha doğru olacaktır. Çalışma Kâğıtlarında özet olarak verilen birçok konuyla ilgili somut öneri ve ayrıntılı çalışmalar, bu el kitabının çeşitli bölümlerinde (bkz. Ünite 8–12) bulunabilir. Bu etkinliklerin sınıf ortamında yapılması halinde öğrenciler, Çalışma Kâğıtlarını daha kolay anlayacak ve onlardan daha rahat yararlanabilecekler.

ÇK1 Çalışma Kâğıdı
“Adım Adım:
Yazımı Planlıyorum,
Yazıyorum ve Gözden
Geçiriyorum”

En iyi netice, ÇK1’deki 6 adımın somut bir yazma etkinliği eşliğinde, bir veya birden çok kez uygulamalı olarak işlenmesi halinde elde edilmektedir. İlk örnek, bilgi içerikli bir metin olabilir (örneğin, “Ülkemizin bir şehri veya bölgesi (veya tanınmış bir kişi) hakkında bilgi toplayın; bununla ilgili 1 ½ sayfalık bir yazı hazırlayın; sonra bunu 5–10 dakikalık bir sunum olarak sunun”.

İkinci örnekte, ÇK1’deki 6 adım, uygulamalı olarak edebi bir metin veya hayali bir konu eşliğinde ele alınır (örneğin “Ülkemizle İlgili Bir Şiir Yazıyoruz”, “En Heyecanlı Tatil Maceram”, “Yalancıkıtan Bir Hikâye”). Burada önemli olan, bir örnek eşliğinde her adımın ayrı ayrı ele alınması ve üzerinde konuşulmasıdır. Bu, zaman alabilir, ancak öğrencilerin bundan sonra tek başına hazırlayacakları yazma görevleri için çok şey öğreneceklerinden bu şekilde zaman ayırarak yapılmasında büyük yarar var.

İlk aşamada, sadece kalın puntolarla yazılan başlıkları (6 adımı) ele almak kolaylık sağlayabilir. Çalışma Kâğıdının üzerinden ikinci kez geçildiğinde alt başlıklar da işlenebilir.

ÇK2 Çalışma Kâğıdı
“Yazarken Karşılaştığım
Sorunları Nasıl
Çözerim?”

Bu Çalışma Kâğıdı, ÇK1’e ek olarak tasarlandı. Yine ÇK2’yi dağıtmadan önce öğrencilerle yazı yazarken ne tür sorunlarla karşılaştıklarını ve bunların nasıl üstesinden geldiklerini ele almak yerinde olacaktır. Sonra ÇK2 okunur ve sınıf ortamında tekrar, tercihen somut örnekler eşliğinde, değerlendirilir, olası çözüm örnekleri üzerinde konuşulur. Bu yöntem izlenir ve Çalışma Kâğıdında yazılanlar somut örnekler eşliğinde ayrıntılı biçimde ele alınırsa, öğrenciler daha sonra bunlardan çok daha yetkin bir biçimde yararlanabilirler.

Adım Adım: "Yazımı Planlıyorum, Yazıyorum ve Gözden Geçiriyorum"

Öğrencilere Yönelik Çalışma Kâğıdı

Adım 1

Konuyla İlgili Güzel Fikirler Bul

Bunları yapabilirsin:

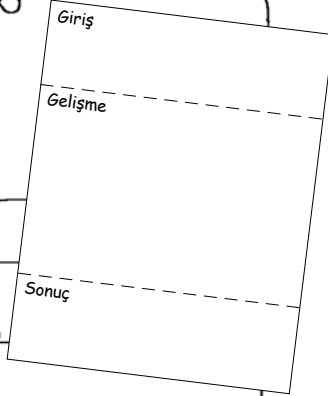
- Boş bir sayfa veya birkaç tane küçük kâğıt al. Konuyla ilgili aklına gelen her şeyi not et. Ana dilinde yazmak zor geliyorsa, okul dilinde (Almanca) not tutabilirsin.
- Zamanın varsa: Farklı kişilerle konuş. Onların söylediklerini not et.
- Bir zihin haritası veya kümeleme oluştur (bu teknikleri biliyorsan ve daha önce kullandıysan).

Adım 2

Adım: Notlarını Düzenle ve Metnin Bölümlerini Planla

- Tuttuğun notlarına bak. Kullanmayacağın notların üstünü çiz.
- Boş bir sayfa al ve sayfayı üçe böl: Giriş – Gelişme (buna geniş yer bırak!) – Sonuç/Özet.
- Yazdığın fikirleri ve notları incele. Bunlar hangi bölüme uyuyorsa oraya yaz. Eksik kalan bir şey var mı? Varsa tamamla.
- Yazacağın yazı gözünün önünde şekillenene kadar buna devam et.
- Yazıyı nasıl tasarlayacağını düşün (kâğıda yazabilirsin, bilgisayarda hazırlayıp görsellerle süsleyebilirsin....)

Adım 3

Yazını Hazırla – Bunun İlk Taslak Olduğunu Unutma

- Metni yaz.
- Yazdığın metni oku. Metinde giriş, gelişme ve sonuç bölümleri var mı? Düzeltmek istediğin kelime, kelime kalıpları veya cümleler var mı?

Adım 4

Yazına Uygun, İlgil Çekici Bir Başlık ve Başlangıç Cümlesi Bul

- İyi bir başlıkla okuyucunun veya dinleyicinin merakını uyandırabilirsin. Örnek: "İmdat, Boğuluyorum!" başlığı "Yaz Maceram" başlığından daha ilgil çekicidir.
- Yazının ilk 1-2 cümlesi okuyucunun ilgisini çekmelidir. Öyle bir cümleyle başla ki, okuyucu hikâyenin devamını merak edip okumak istesin. Bilgi içerikli bir metin yazıyorsan, ilk cümle konu hakkında açık ve net bilgi vermelidir.
- Uzun bir yazı veya sunum hazırlıyorsan, ilginç ara başlıklar seçmek önemli. Böylece okuyucu yazdıklarını daha rahat anlayacaktır.

Adım 5

İlk Taslağı Gözden Geçir (Ya tek başına, ya da bir arkadaşınla)

- Gözden geçirme adımını, 2'li veya 3'lü gruplar halinde yapabilirsin (buna yazı konferansı da diyoruz). Grup içinde birbirinize daha iyi fikir verebilir ve birbirinize yardımcı olabilirsiniz. Ancak tek başına da yazını gözden geçirebilirsin. Aşağıdaki sorular sana bu aşamada yardımcı olacaktır:
  - Yazım genel olarak rahat anlaşılıyor mu? Yazım ilginç mi? Daha net ifade etmem gereken yerler var mı? Nereleri iyi oldu? Nereleri pekiyi olmadı? Verilen konuya sadık kaldım mı?
  - Yazımın yapısı, yani giriş, gelişme ve sonuç bölümleri, yeterince açık ve anlaşılır mı? Olayları doğru sırasına göre anlattım mı? Konuyla ilgisi olmayan şeyler yazdım mı?
  - Yazımın başlığı yeterince ilginç mi? Yazımın başlığı konu hakkında bilgi veriyor mu?
  - Yazımın ilk cümlesini okuyan hikâyenin devamını merak ediyor mu? Yazımın ilk cümlesi konu hakkında yeterince bilgi veriyor mu? İlk cümlemi daha çarpıcı ifade edebilir miyim?
  - Yazdığım her cümle rahat anlaşılıyor mu? Cümleler dilbilgisi kurallarına uygun mu? Emin olamadığın yerleri işaretle ve öğretmene veya konuyla ilgili sana bilgi verebilecek birine sor.
  - Kelimeleri yerinde ve doğru kullandım mı? Tekrarlar var mı? Yazım kurallarına dikkat ettim mi? (Yazım kılavuzu ve/veya sözlüğe başvur).

Adım 6

Metne Son Halini Ver

- Hazırladığın yazıyı görsel açıdan güzel tasarlamaya çalış. Ses kaydı yaptıysan bunu dinleyiciler için heyecanlı hale getirmeye çalış.
- Yeni veya farklı formatları deneyebilirsin: resim veya çizimle görsel tasarımlar, kolajlar, bilgisayar ortamında hazırlanan metinler, ses dosyası olarak hazırlanan metinler vs. kullanabilirsin.

ÇK2 Yazarken Karşılaştığım Sorunları Nasıl Çözerim? Öğrencilere yönelik Çalışma Kâğıdı

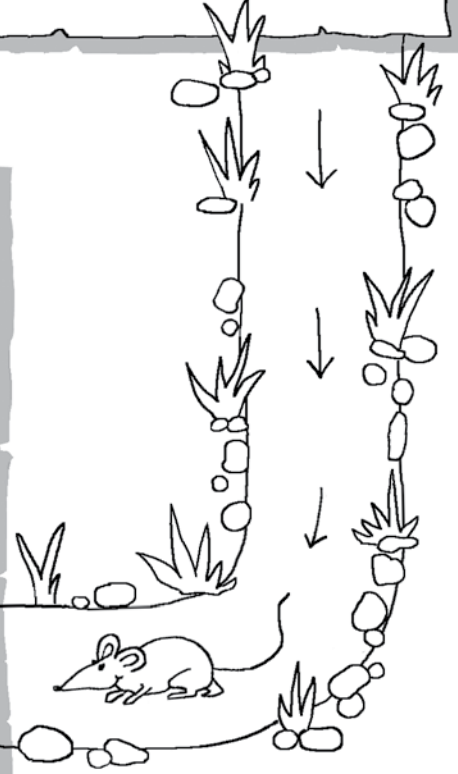
Bu Çalışma Kâğıdı Sana Yazı Yazarken Sık Karşılaştığın Sorunları Nasıl Çözeceğini Gösterir.

- Ne yazacağını veya nasıl yazacağını bilemiyorsan, ÇK1'e bakabilirsin. Aynı şekilde, metnin bölümleriyle ilgili (giriş, gelişme, sonuç) zorlanırsan, yine ÇK1'e başvurabilirsin.

Sorun 1

Ana Dilimde Yazarken Zorlanıyorum.

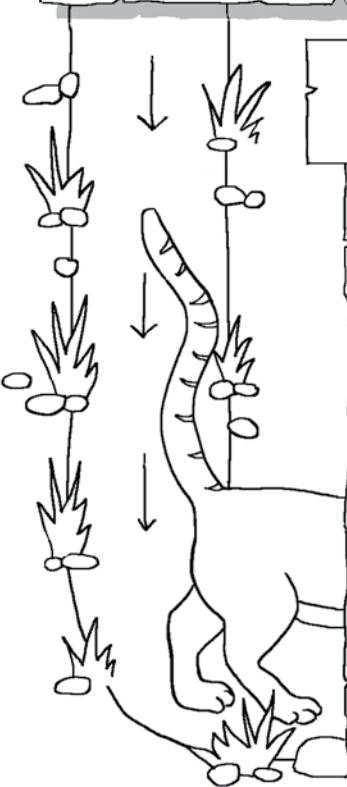
- Fikir bulma ve ilk taslak hazırlama aşamasında istersen okul dilini (örneğin Almanca) de kullanabilirsin.
- Ana dilinde daha çok yerel şiveyle konuşuyorsan veya bazı kelime ve kalıplarda zorlanıyorsan: Yazdığın ilk taslakta nasıl biliyorsan öyle yazabilirsin. Sonra yazdıklarını öğretmene veya ana dilinde yazı dilini iyi bilen birisine göster. Sana neyi nasıl düzeltereğini açıklayabilirler.
- Öğretmeninle konuş: Belki senin kısa, ama doğru olan bir yazı hazırlamanı kabul eder. Diğer seçenek: Hazırladığın yazının sadece ilk beş cümlesini gözden geçirip düzelterebilirsin.
- Doğru yazım kuralları için Türkçe yazım kılavuzunu veya sözlüğünü kullanmalısın.

Sorun 2

İlgi Çekici Bir Başlık veya Başlangıç Cümlesi Bulamıyorum.

- İlk önce ilgi çekici bir başlık bulmaya çalış. Sonra birinci cümleye geçersin. Bir sunum veya uzun bir yazı hazırlıyorsan, alt başlıklar kullanmayı unutma.
- Bilgi içerikli bir metin veya sunum hazırlıyorsan, yazının başında konuyla ilgili 1-2 cümleyle bilgi verebilirsin. Böylece, okuyucu veya dinleyici, konu hakkında genel bir fikir edinir.
- Bir hikâye veya başından geçen bir olayı anlatıyorsan, yine kısa bir özetle başlayabilirsin: "Geçen yaz tatile çıktığımda başıma gelenleri bir bilerseniz. ...", "Size anlatacağım hikayenin kahramanı ....."
- Hikâyeye tam "ortasından" başlamak da merak uyandırır: "Ölü gibi yerde yatıyordum. Neler olmuştu acaba? Yavaş yavaş hatırlamaya başladım...".
- Hikâyeye bir soru ile başlamak da ilginç olabilir: "Geçen sene yaz tatilinde başımdan geçenleri duydunuz mu?" "Şimdi iyi dinleyin! Pazar günüydü, daha yeni kalkmıştım ...".

Sorun 3

Yazmaya Başladım. Ama Nasıl Devam Edeceğimi Bilmiyorum.

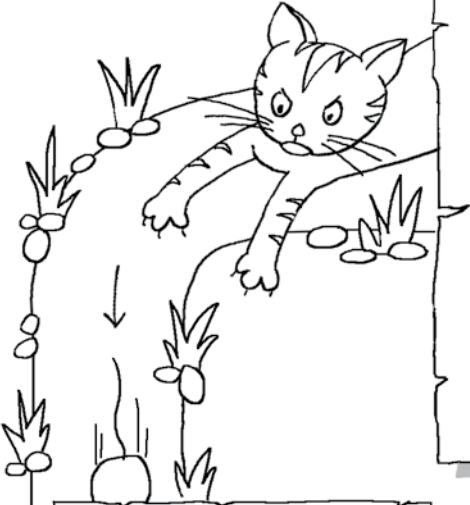
- Şu ana kadar yazdıklarını birisine oku veya anlat. Bu kişiyle yazının nasıl devam edebileceğini konuş.
- Bilgi içerikli bir metin veya sunum hazırlıyorsan: İşlediğin konuyla ilgili henüz ele almadığın bir yönü veya boyutu düşün.
- Bir hikâye yazıyorsan: Okuyucunun daha fazla bilgi sahibi olmak isteyeceği bir konu düşün. Bununla ilgili bir şeyler yazabilirsin. ("Tom yatağa uzandı ve uykuya daldı. → "Tom'un odasını merak ettiniz mi? Size hemen anlatayım: Odanın ortasında kocaman bir....".)
- Yazdığın yazının son cümlesini oku. Bu cümlede geçen bir kelime ile bir sonraki cümleli kurabilirsin: ("Tom yatağa uzandı ve uykuya daldı. Uykusunu bölen tiz bir sesle uyandı ve doğruldu. Birden aklına geldi. ....".)

Sorun 4

Yazımı Nasıl Bitireceğimi Bilemiyorum.

- Bilgi içerikli bir metnin sonunda kısa bir özet vermek iyi olur: "İncelediğim konuyu ....(şu, şu ve şu açılardan)... ele aldım".
- Yazının sonunda kendi görüşünü ekleyebilirsin: "Konuyla ilgili/hikayeye ilgili en çok beğendim nokta...olmuştur. " "Bu konuyla ilgili en önemli sorunun ..... olduğunu düşünüyorum. Bence... ..".
- Yazının sonunda okuyucuya da seslenebilirsin: "Siz benim yerimde olsaydınız ne yapardınız?", "Başıma gelenleri öğrendikten sonra bana hak vereceğinize inanıyorum..".

Sorun 5

Eyvah, Yazım Çok Kısa Oldu!

(Bu sayfadaki 3. Soruyu incele)

- Hikâye yazıyorsan: Başka bir kahraman icat et (örneğin, her olaya karışan yaramaz kedi).
- Bazı cümlelerini uzatabilirsin. Örnek: "O zamanlar daha küçüktüm" yerine "5 yıl önce çok küçüktüm, olsa olsa 6 yaşındaydım ve ilkokula daha yeni başlamıştım."
- Yazının sonunu uzatabilirsin. Bilgi içerikli bir metin yazıyorsan, konu başlıklarını özetleyebilirsin. Hikâye yazıyorsan yazının sonunda kendi görüşünü ekleyebilirsin.

